

Théo van Rijsselberghe.

echter, lengerhande en beter en beter — wen misschien juist het 'zuiverst-Gentsch?': oordeel naar 't vóorgaande! — die makkers ging overtreffen: in zijn zin voor constructie... Ik wil hier geen schilderijen vertellen: gij hebt oogen, en onder die oogen voldoende voorbeelden. Gij ziet er, nietwaar, hoe evenwichtig-gevoelig de portretten zijn (ik heb geweend vóór 't beeld van 't meisje onder den stroo' hoed), en hoe evenwichtig-construc-

houding, beter gezegd, van een overwonnen publiek tot den ontoegevenden schilder? — Laat ik hier herhalen, wat ik elders en vroeger zei:

„Dat men over deze heerschappij van lucht en klaarte niet klage: dit teeken van blijde gezondheid, — waar ze niet ál te overdreven is: gezichts-hypertrophie is ook een ziekte, — komt ook den toeschouwer ten goede, die rechtstreekscher en meer onbe-

AQUARIUM TE NAPELS, PAUWKLEURIGE LIPVISSCHEN.

tief elk landschap. Claude Lorrain ging niet verder; nog de weemoedigste primitief... Maar ik zwijg: oordeel zelf, en zeg of Théo van Rijsselberghe de Vrijheid niet alleen verwon, maar wist te beteugelen.

Wat nu, van zulke overwinning, het nut is voor den volke? (want, nietwaar, hoe individueel en afgetrokken ook, het bereikt willens nillens een publiek, het kunst-werk, wat de kunstenaar ook bedoele en aan welken aandrang hij ook gehoorzame). Welke de ver-

vangen de natuur leert zien, en zich-zelf aldus rijker maakt. Het vreezen der conventie — al dreigt deze ook al bij onmachtige, zeer talrijke, volgelingen van, b.v., Claus *), — het streven bij de schilders naar persoonlijke visie dwingt het publiek tot zelf-analyse, tot kritiek zijner eigen indrukken. De massa, die geen voorstelling heeft, dan dat de hemel

*) Hier voeg ik bij: zooals elk nieuw en sterk dichters-geluid tot eene nieuwe rhetoriek aanleiding geeft.